

Predikan i Skepplanda och S:t Peders kyrkor 2023

Nionde söndagen efter trefaldighet

”Goda förvaltare”

Amos 8:4-7

2 Tim 4:1-7

Luk 16:1-13

Ps: 183, 697:8, 285, 288, 398, 260

Du har säkert någon gång lånat ut något värdefullt som du äger till någon annan. Kanske lämnat över husnycklarna till grannen för att denne ska se över huset när du är bortrest. Eller lånat ut båten eller husbilen till någon som är i behov av semester.

Du är ägare till något men låter någon annan vara förvaltare över det du äger för en liten tid. Du släpper kontrollen över det du äger och visar att du har förtroende för den andre – att hon tar väl hand om det som hon tillfälligt får låna – du litar på att hon är en god förvaltare. Och de flesta av oss är ju faktiskt mer rädda om en sak som vi lånat av en god vän än det vi äger själva.

Goda förvaltare handlar den här söndagen om. Men liknelsen om den ohederlige förvaltaren är i det här sammanhanget inte lätt att förstå. Ska vi se honom som en förebild? Ingen har väl kunnat ge ett riktigt bra svar varför Jesus berättar denna exempelberättelse men det kan finnas sådant i texten som *vi* inte förstår men som var underförstått för den tidens lyssnare. Två mått nämns i texten: hundra krus olja och hundra tunnor vete. Det säger oss inte så mycket tills vi får veta att krus olja handlar om 40 liter och en tunna vete var på 360 liter. Man kan undra hur någon kunde bli skyldig 4000 liter olivolja och 36 000 liter vete, förmodligen betydligt mer än vad en vanlig människa förbrukar under sin livstid.

Flera gånger i gamla testamentet finns förbud om att ta ränta. Bakgrunden var att rika godsägare kunde vid år då det rådde missväxt låna ut basvaror till föda. Och eftersom den fattige småbrukaren var tvungen att ta det lånet för sin överlevnad kunde han ta vilka räntor som helst. Och med ränta på ränta kunde effekten bli att man var skyldig absurdt mycket. Kanske dåtidens lyssnare förstod att Jesus talade om en ockrare som utnyttjade fattiga människors beroende för att binda dem i en skuld de aldrig skulle kunna betala och då blir lättare att förstå varför Jesus berömmar förvaltaren som *utifrån lagen* handlade ohederlig men inte utifrån god moral och etik.

Men innebär detta för dig att vara en god förvaltare? Ja, tillbaks till detta där du som ägare låter andra förvalta något åt dig. Nu finns det en sak där det motsatta gäller: du är förvaltare

och *Gud* är ägaren. Gud har vågat låna ut något till dig som är mycket värdefullt för honom och visat dig stort förtroende att förvalta detta. Och det som Gud har gett dig är ditt eget liv. Att tro på en Gud som har skapat en innebär att man också att inse att det inte är jag själv som äger mitt liv. Det är inte jag som har orsakat mig själv och det är inte upp till mig när det är dags att lämna jordelivet heller. Vi äger inte oss själva – vi är bara förvaltare. Våra liv ligger i Guds händer.

Men samtidigt har Gud släppt kontrollen över det han anförtrott oss. Du får faktiskt göra vad du vill med ditt liv – Gud hindrar dig inte. Att du sen en dag kommer stå till svars för vad du gjorde med ditt liv är en annan sak, men under tiden du lever det är det upp till dig om du vill vara en god eller dålig förvaltare.

Jag såg en italiensk film som heter *Dante och tiden*. Den handlar om en arbetsnarkoman som låter jobbet gå före familjen. Men vid ett tillfälle när han fyllde år och han inte kom hem tid till den överraskningsfest som hans hustru arrangerat, så började han på något magiskt vis hoppa fram ett år i taget varje morgon. Han var inte medveten om att ett helt år rusat i väg utan levt som på autopilot fram till nästa födelsedag. Varje steg framåt förde honom längre från de människor han älskar ... men ändå närmare insikten om vad som faktiskt betyder något i livet.

Hur det gick till att han studsade fram i livet ett år i taget förtäljer inte historien, men poängen var att han på sätt och vis redan levde så: han befanns sig hela tiden i framtiden. Han var aldrig nöjd med det han hade i stunden utan planerade och arbetade hela tiden för nästa steg i karriären. Hans arbetsgivare tyckte förvisso att han var en mycket god förvaltare på företaget och han blev befordrad gång på gång – men var han en god förvaltare av sitt eget liv?

När jag tänker på förvaltarskap i det här sammanhanget tänker jag mycket på *tid*. Hur förvaltar vi vår tid? Hur mycket av vår tid ger vi till familj och vänner? Hur mycket av vår tid ger vi till Gud? Lever vi mest i framtiden med våra planer och drömmar? Eller kanske det är tvärtom så att lever vi i det förgångna? Dalai Lama lär ha sagt: ”Det finns två dagar under året då man inte kan göra något: den ena dagen är *igår*, den andra *imorgon*”. Ändå är det kanske de två dagarna som upptar våra tankar mest. Citatet från Dalai Lama ligger ganska nära ett citat som jag minns från min barndom på en bonad med den broderade texten: ”*Gårdagen är förbi, morgondagen har du inte sett – men idag hjälper Herren*”. Men tänker jag: *då måste man också leva idag*. Herren kan inte hjälpa oss om vi ständigt lever i de andra två dagarna. Gud kan hjälpa oss där vi är, han kan inte hjälpa oss *här* om vi befinner oss *där*.

Wilfrid Stinissen skrev en bok som heter *Evigheten mitt i tiden* och där han menar att nuet, stunden här och nu, liksom tangerar evigheten. Lever vi i nuet, lever vi så att säga redan i evigheten.

Våra liv har vi fått som gåva från Gud, men också som ett uppdrag. Hur vi förvaltar våra liv här får konsekvenser för oss i evigheten. Vår tid här på jorden sträcker sig in i evigheten.